

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1953-1954.

VERGADERING VAN 25 FEBRUARI 1954.

Verslag van de Commissie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel belast met het onderzoek van het wetsontwerp houdende goedkeuring van de volgende internationale akten :

- a) Bijvoegsel, ondertekend op 30 Juni 1953 te Parijs, tot verlenging van het Akkoord betreffende de oprichting van een Raad van Vertegenwoordigers van Europese Staten voor het bestuderen van de ontwerpen voor een internationaal laboratorium en het organiseren van andere vormen van samenwerking in zake kernonderzoek en van de bijlage, ondertekend op 15 Februari 1952 te Genève ;
- b) Verdrag tot oprichting van een Europese organisatie voor kernfysisch onderzoek, bijlage, bijgevoegd financieel protocol en slotakte, ondertekend op 1 Juli 1953 te Parijs.

Aanwezig : de hh. STRUYE, voorzitter; BUISSERET, CROMMEN, DEHOUSSE, GILLON, LEYNEN, MOREAU DE MELEN, Baron NOTHOMB, de hh. ROLIN, TROCLET en MULIER, verslaggever.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Op 15 Februari 1952 werd het Akkoord van Genève ondertekend waarbij een Raad van Vertegenwoordigers van Europese Staten werd opgericht voor het bestuderen van de ontwerpen voor een internationaal laboratorium en het organiseren van andere vormen van samenwerking in zake kernonderzoek. Dit Akkoord werd goedgekeurd door het Belgisch Parlement en de wet houdende goedkeuring van het Akkoord verscheen in het *Belgisch Staatsblad* van 15 October 1953.

Dit Akkoord had echter een tijdelijk karakter. Het werd afgesloten voor de duur van 18 maanden met de mogelijkheid de duur ervan eventueel

R. A 4791.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

122 (Zitting 1953-1954) : Wetsontwerp.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1953-1954.

SÉANCE DU 25 FÉVRIER 1954.

Rapport de la Commission des Affaires Etrangères et du Commerce Extérieur chargée d'examiner le projet de loi portant approbation des actes internationaux suivants :

- a) Avenant, signé à Paris le 30 juin 1953, portant prorogation de l'Accord portant création d'un Conseil de Représentants d'Etats européens pour l'étude des plans d'un laboratoire international et l'organisation d'autres formes de coopération dans la recherche nucléaire et de l'Annexe, signés à Genève le 15 février 1952 ;
- b) Convention pour l'établissement d'une Organisation européenne pour la recherche nucléaire, annexe, protocole financier annexe et acte final, signés à Paris le 1er juillet 1953.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le 15 février 1952 fut signé à Genève l'Accord portant création d'un Conseil de Représentants d'Etats européens pour l'étude des plans d'un laboratoire international et l'organisation d'autres formes de coopération dans la recherche nucléaire. Cet Accord fut adopté par le Parlement belge et la loi d'approbation parut au *Moniteur Belge* du 15 octobre 1953.

Cependant, cet acte international n'avait qu'un caractère temporaire. Il était conclu pour une durée de 18 mois, avec la possibilité d'en proroger éven-

R. A 4791.

Voir :

Document du Sénat :

122 (Session de 1953-1954) : Projet de loi.

te verlengen met als uiterste datum de dag waarop het bedoeld laboratorium definitief tot stand zou komen door het in werking treden van de desbetreffende Overeenkomst.

Dientengevolge werd op 30 Juni 1953 een Bijvoegsel ondertekend, waarbij het voornoemd Akkoord verlengd wordt van 2 November 1953 tot 1 November 1954, voor zover de Overeenkomst betreffende de oprichting van voornoemd laboratorium niet definitief voor die datum in werking zou getreden zijn.

Aangezien de feitelijke duur dus onzeker is, hebben België, Denemarken, Frankrijk, de Duitse Bondsrepubliek, Italië, Nederland, Noorwegen, Zweden, Zwitserland en Joegoslavië zich verbonden een zekere som te betalen, zoals bepaald in de Bijlage en die voor België 49.900 Zwitserse frank belooft. Die gelden moeten dienen om de financiële kosten te dekken tot 31 Januari 1954. Voor het geval de werkzaamheden langer duren mag de Raad, voorzien in het Akkoord, van tijd tot tijd nieuwe financiële maatregelen aanbevelen om de kosten te dekken in afwachting van het in werking treden van de voorgenomen overeenkomst.

Dit is de inhoud van de Akte voorzien onder littera a) van het enig artikel van dit wetsontwerp. Gezien de aangegane verbintenissen voor het eerste Akkoord schijnt het vanzelfsprekend dat ook dit Bijvoegsel zou goedgekeurd worden.

Wij menen nochtans dat buiten de voornoemde landen ook Griekenland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland tot die Europese Raad waren toegetreten. Wij stellen echter vast dat voor die beide landen geen afzonderlijke bijdrage wordt vermeld.

Ondertussen is ook het Verdrag tot stand gekomen tot oprichting van een Europese Organisatie voor kernfysisch onderzoek. Dit Verdrag werd ondertekend te Parijs op 1 Juli 1953, door de Vertegenwoordigers van België, Frankrijk, de Duitse Bondsrepubliek, Griekenland, Italië, Nederland, Zweden, het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, en Joegoslavië, en kort daarna door de Vertegenwoordiger van Zwitserland. Buiten de twaalf Staten die lid waren van de Europese Raad, kunnen ook andere, zelfs niet-Europese Staten, tot de Overeenkomst toetreden met eenparige goedkeuring door de Raad, voorzien in het Verdrag.

Het is dit Verdrag waarvoor uw goedkeuring gevraagd wordt onder littera b).

Door dit Verdrag wordt grotendeels het doel bereikt waarvoor de eerste Overeenkomst tot stand kwam, namelijk het oprichten van een laboratorium te Genève met twee acceleratoren van verschillend type, een synchrotron met protonen en een synchrocyclotron met de nodige wetenschappelijke en administratieve diensten. De plannen werden opgemaakt door de vier studiegroepen toegevoegd aan de Raad van Vertegenwoordigers en de verzekering wordt gegeven dat de apparaten in niets zullen moeten onderdoen voor die welke gebruikt worden in de Verenigde Staten.

tuellement la durée avec comme date-limite le jour où le laboratoire définitif entrerait en fonctions par la mise en vigueur de la Convention y relative.

Ensuite de quoi, fut signé le 30 juin 1953 un Avenant portant prorogation de l'Accord du 2 novembre 1953 au 1er novembre 1954, à moins que la Convention relative à la création du laboratoire déjà cité n'entre en vigueur avant cette date.

Etant donné qu'en fait, la durée du Conseil est incertaine, la Belgique, le Danemark, la France, la République fédérale allemande, l'Italie, les Pays-Bas, la Norvège, la Suède, la Suisse et la Yougoslavie se sont engagés à verser une certaine somme précisée dans l'Annexe et qui, pour la Belgique, s'élève à 49.900 francs suisses. Ces sommes serviront à couvrir les frais jusqu'au 31 janvier 1954. Au cas où les travaux devraient se poursuivre au-delà de cette date, le Conseil prévu par l'Accord pourrait recommander de temps en temps de nouvelles mesures financières pour lui permettre d'accomplir sa tâche en attendant l'entrée en vigueur de la convention.

Tel est l'objet de l'Acte prévu sous le littéra a) de l'article unique du présent projet. Etant donné les engagements pris pour le premier Accord, il semble normal que l'Avenant soit approuvé à son tour.

Nous pensons toutefois qu'en plus des pays susmentionnés, la Grèce, le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et de l'Irlande du Nord avaient adhéré à ce Conseil européen. Or, nous constatons que, pour ces deux pays, aucune contribution spéciale n'a été consignée dans l'Avenant.

D'autre part, la Convention pour l'établissement d'une Organisation européenne pour la recherche nucléaire est entrée en vigueur. Cette Convention a été signée à Paris, le 1er juillet 1953, par les Représentants de la Belgique, de la France, de la République fédérale allemande, de la Grèce, de l'Italie, des Pays-Bas, de la Suède, du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et de l'Irlande du Nord, de la Yougoslavie et, peu de temps après, par le Représentant de la Suisse. En dehors des douze Etats qui étaient membres du Conseil européen, d'autres Etats, même non-européens, pourront adhérer à la Convention moyennant l'accord unanime du Conseil, prévu par la Convention.

C'est cette Convention pour laquelle votre approbation est demandée au littéra b) du présent projet.

Elle permet de réaliser, dans une large mesure, le but pour lequel le premier Accord a été établi, et qui tend à la création à Genève, d'un laboratoire, comprenant deux accélérateurs de types différents, à savoir un synchrotron à protons et un synchrocyclotron, ainsi que les services scientifiques et administratifs nécessaires. Les plans ont été dressés par les quatre groupes d'études attachés au Conseil des Représentants et l'on assure que les appareils ne seront en rien inférieurs à ceux utilisés aux Etats-Unis.

Verder zou gezorgd worden voor de opleiding van jonge natuurkundige theoretici voor het inrichten van cursussen, gedachtenwisselingen, stages en voor het zenden van onderlegde theoretici naar wetenschappelijke instellingen. De samenwerking met de reeds bestaande organismen voor kernonderzoek zou ook verzekerd zijn, o. a. met Upsala en Liverpool.

Dezelfde argumenten die we reeds deden gelden voor de goedkeuring van de Overeenkomst van 15 Februari 1952, gelden in nog grotere mate voor het Verdrag van 1 Juli 1953. Ieder land kan zich niet de weelde veroorloven voor zichzelf alleen de kostelijke apparaten aan te kopen die nodig zijn voor een *up to date* laboratorium voor kernonderzoek. En zelfs in dat geval is de samenwerking wenselijk tussen alle specialisten van alle landen om de studies te bevorderen. België mag zeker bij dergelijke poging van internationale samenwerking niet ontbreken, gezien het groot belang dat de ontwikkeling van deze nieuwe wetenschap kan hebben voor zijn industriële inrichting.

Doelstelling.

Wij moeten nochtans een ogenblik blijven stilstaan bij artikel 11 van het Verdrag. Daarin wordt bepaald dat de organisatie beoogt de samenwerking tussen de Europese Staten op het gebied van kernfysisch onderzoek van zuiver wetenschappelijke en fundamentele aard en dat de resultaten regelmatig zullen gepubliceerd worden. Alle opzoeken in verband met militaire behoeften worden uitdrukkelijk uitgesloten. Dat is van belang. Maar we menen ook daaruit te mogen besluiten dat alle opzoeken met het oog op praktische industriële toepassingen buiten de werking vallen van het voorgenomen laboratorium.

Het toetreden van België tot deze internationale organisatie kan dus geen reden zijn voor ons land om af te zien van de bestaande plannen voor het oprichten van een eigen experimenteel centrum voor de studie van alle problemen die verband houden met de kernenergie. Integendeel. Het belang dat België daarbij heeft en de toezeggingen die wij dienaangaande hebben verkregen van de Verenigde Staten in ruil voor de leveringen van het uranium van Belgisch Congo, wettigen de verwachting dat België met de steun van de Verenigde Staten, zo spoedig mogelijk een rol zou kunnen spelen bij de toepassing van de nieuwe beginselen op het praktisch terrein van de industriële uitbating. Met belangstelling hebben wij immers vastgesteld dat de Verenigde Staten in eigen land reeds verbintenissen hebben aangegaan met een private onderneming met hetzelfde doel. De goedkeuring van dit Verdrag kan dus in geen geval een reden zijn, integendeel, om met minder aandrang tussen te komen bij de Regering van de Verenigde Staten om tot een gunstig resultaat te komen.

Par ailleurs, on prévoyait la formation de jeunes physiciens par l'organisation de cours, de colloques, de stages, l'envoi de théoriciens qualifiés dans les institutions scientifiques. La coopération avec les organismes européens de recherches nucléaires déjà existants sera aussi assurée, notamment avec Upsala et Liverpool.

Les raisons que nous avons invoquées pour l'approbation de la Convention du 15 février 1952, valent dans une plus grande mesure encore pour la Convention du 1er juillet 1953. Aucun pays ne peut supporter seul le poids de l'achat des coûteux appareils qui sont nécessaires pour un laboratoire *up to date* de recherche nucléaire. Et même si c'était possible, la collaboration entre les spécialistes de tous les pays serait souhaitable pour favoriser le développement des études. La Belgique ne peut certainement pas se soustraire à cet effort de coopération internationale, étant donné la grande importance que peut avoir, pour son organisation industrielle, le développement de cette science nouvelle.

Buts.

Nous devons cependant nous arrêter un instant à l'article 11 de la Convention. Il y est précisé que l'organisation assure la collaboration entre les Etats européens pour les recherches nucléaires de caractère purement scientifique et fondamental et que les résultats en seront régulièrement publiés. Toutes recherches effectuées à des fins militaires sont expressément exclues. Ceci est important. Mais nous pensons aussi pouvoir en conclure que toutes les recherches ayant un but d'application pratique à l'industrie sont soustraites aux attributions du laboratoire projeté.

L'entrée de la Belgique dans cette organisation internationale ne peut être une raison pour notre pays d'abandonner les plans de création d'un centre expérimental propre pour l'étude de tous les problèmes qui se posent dans le domaine de l'énergie nucléaire. Au contraire, l'intérêt que pareil centre peut présenter pour la Belgique et les promesses faites à ce sujet par les Etats-Unis en échange des livraisons d'uranium du Congo belge, justifient l'espoir que la Belgique, avec l'appui des Etats-Unis, pourra jouer un rôle, aussi rapidement que possible, dans l'application des principes nouveaux sur le terrain pratique de l'exploitation industrielle. Nous avons appris que les Etats-Unis ont souscrit dans leur propre pays des engagements avec une entreprise privée ayant le même but. L'approbation de cette Convention ne peut donc en aucun cas être une raison, au contraire, pour mettre moins d'empressement à intervenir auprès du Gouvernement des Etats-Unis afin d'arriver à un résultat favorable.

Organen.

De organisatie bestaat uit een Raad en een Directeur. Ieder land is in de Raad vertegenwoordigd door twee leden en beschikt over één stem. De Raad benoemt met een twee derde meerderheid een Directeur voor een vastgestelde periode; hij kan de directeur in dezelfde voorwaarden ontslaan. Eveneens met een twee derde meerderheid worden alle leden van het personeel door de Raad benoemd of eventueel ontslagen op de voordracht van de directeur.

Financiële bijdragen.

Gedurende een periode lopende tot 31 December 1956 wordt een bijdrage betaald zoals bepaald in het financieel protocol en die voor België is vastgesteld op 4,88 % van de begroting. Daarna wordt de bijdrage om de drie jaar vastgelegd volgens een schaal gebaseerd op het gemiddelde nationale inkomen en goedgekeurd door de twee derden van de leden. Geen enkel land kan nochtans verplicht worden tussen te komen in de kosten van werkzaamheden buiten de oorspronkelijke doelstelling en die door de betrokken Staat niet zouden goedgekeurd geweest zijn. Voor de eerste zeven jaren wordt de totale uitgave geraamd op 120 miljoen Zwitserse frank. Daarna, gezien het wegvallen van de investeringen, op 6.450.000 Zwitserse frank per jaar.

In de Slotakte hebben België, de Duitse Bondsrepubliek, Denemarken, Frankrijk, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland aangenomen tot 31 December 1956 een surplus te betalen op hun bijdrage ter ontlasting van het aandeel verschuldigd door Griekenland en Joegoslavië.

Status en immuniteiten.

De Organisatie bezit rechtspersoonlijkheid op het grondgebied van het moederland van de Staten-leden. Daarenboven zullen er afzonderlijke overeenkomsten worden afgesloten tussen de Organisatie en de aangesloten Staten-leden, waardoor aan de vertegenwoordigers van de Staten-leden, de directeur en het personeel die voorrechten en immuniteiten worden toegekend die naar hun mening nodig zijn voor de uitoefening van functies van de Organisatie.

Nochtans maakt artikel III 4, dit voorbehoud, in verband met de uitwisseling van personen, dat geen enkele bepaling dienaangaande van invloed is op de toepassing op personen van de wetten en voorschriften van Staten-leden met betrekking tot het binnenkomen in, verblijf op of vertrek uit het grondgebied van die Staten-leden. Geen enkele Staat kan ook verplicht worden inlichtingen te verschaffen die strijdig zouden kunnen zijn met de belangen van zijn veiligheid.

Organes.

L'organisation comprend un Conseil et un Directeur. Chaque pays est représenté par deux membres et dispose d'une voix. Le Conseil nomme à la majorité des deux tiers un directeur pour une période déterminée; il peut révoquer le directeur dans les mêmes conditions. C'est à la majorité des deux tiers également que tous les membres du personnel sont nommés ou éventuellement révoqués, sur proposition du directeur.

Contributions financières.

Pendant une période s'étendant jusqu'au 31 décembre 1956, il sera perçu une contribution précisée dans le protocole financier, et qui est fixée pour la Belgique à 4,88 % du budget. Après cette date, la contribution sera fixée suivant un barème établi tous les trois ans sur la base de la moyenne du revenu national et approuvé par les deux tiers des membres. Aucun des pays ne sera toutefois tenu d'intervenir dans les frais occasionnés par des activités étrangères au but initial et qui n'auraient pas été approuvés par l'Etat intéressé. Pour les sept premières années, les dépenses totales sont estimées à 120.000.000 de francs suisses. Après cette période de premier établissement, elles ne s'élèveraient plus qu'à 6.450.000 francs suisses par an.

Dans l'Acte final, la Belgique, la République fédérale allemande, le Danemark, la France, la Norvège, le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et la Suisse ont décidé de payer, jusqu'au 31 décembre 1956, une contribution supplémentaire en vue de la réduction du montant dû par la Grèce et la Yougoslavie.

Statut juridique et immunités.

L'Organisation jouit de la personnalité juridique sur le territoire métropolitain des Etats-membres. De plus, des accords particuliers seront conclus entre l'Organisation et les Etats-membres, accords qui reconnaîtront aux représentants des Etats-membres, — le directeur et le personnel — les privilèges et immunités qui seront jugés nécessaires à l'exercice des fonctions de l'Organisation.

Toutefois, l'article III, paragraphe 4, relatif à l'échange des personnes, prévoit qu'aucune de ses dispositions n'affectera l'application à toute personne des lois et règlements des Etats-membres concernant l'entrée, la résidence sur leur territoire ainsi que la sortie de leurs territoires. D'autre part, aucun Etat ne sera obligé à communiquer des informations qui seraient contraires aux exigences de sa sécurité.

Wijzigingen — Geschillen — Terugtrekking Opheffing.

Wijzigingen zijn alleen mogelijk na schriftelijke aanvaarding van alle Staten-leden. Eventuele geschillen kunnen voorgelegd worden aan het Internationale Gerechtshof.

Ieder lid kan zich uit de Organisatie terugtrekken na schriftelijke mededeling, maar alleen zeven jaar na het van kracht worden van het Verdrag. Dit, met het oog op het programma van investeringen.

De Organisatie wordt opgeheven indien er op een bepaald ogenblik minder dan vijf Staten-leden zijn, of vroeger indien er daaromtrent overeenstemming wordt bereikt door de leden.

Registratie bij de Verenigde-Naties.

De Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur doet dit Verdrag bij zijn inwerkingtreding registreren bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, overeenkomstig artikel 102 van het Handvest van de Verenigde Naties.

Inwerkingtreding.

Dit Verdrag zal in werking treden wanneer het door zeven Staten zal bekrachtigd zijn, op voorwaarde dat ze samen 75 % vertegenwoordigen van het totaal der voorziene bijdragen en dat Zwitserland onder die zeven landen begrepen is, aangezien de organisatie in dit land gevestigd wordt.

De Commissie is met algemeenheid van stemmen akkoord om haar goedkeuring te verlenen aan de ondertekening van het bijvoegsel, voorzien onder littera *a*) van het Verdrag, van de bijlage, van het bijgevoegd financieel Protocol en van de Slotakte tot oprichting van een Europese Organisatie voor Kernfysisch onderzoek voorzien onder littera *b*).

Dit verslag is eenparig aangenomen.

De Verslaggever,
A. MULIER.

De Voorzitter,
P. STRUYE.

Amendements — Différends — Retrait Dissolution

Seuls sont admissibles les amendements acceptés par écrit par tous les Etats-membres. Les différends éventuels pourront être soumis à la Cour Internationale de Justice.

Tout membre pourra se retirer de l'Organisation moyennant communication écrite, mais seulement sept ans après l'entrée en vigueur de la Convention. Ceci en vue de tenir compte du programme d'investissements.

L'Organisation sera dissoute si, à un certain moment, le nombre des Etats-membres se réduit à moins de cinq, ou plus tôt, si tous les membres sont d'accord.

Enregistrement auprès des Nations-Unies.

Dès l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Directeur-général de l'Organisation des Nations Unies pour l'Education, la Science et la Culture la fera enregistrer auprès du Secrétaire général des Nations Unies, conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies.

Entrée en vigueur.

La Convention entrera en vigueur lorsque sept Etats l'auront ratifiée et à la condition que, ensemble, ils atteignent 75 % du total des contributions prévues et que la Suisse, sur le territoire de laquelle se trouvera le siège de l'Organisation, se trouve parmi les sept Etats.

Votre Commission est d'accord pour donner son approbation à la signature de l'Avenant prévu sous le littéra *a*) du Traité, de l'Annexe, du Protocole financier annexe et de l'Acte final pour la constitution d'une Organisation européenne pour la recherche nucléaire prévue sous le littéra *b*).

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
A. MULIER.

Le Président,
P. STRUYE.